

נפשו בלי שום טענות והתחכמות. וזה לימוד לדורות. ויש לומר עוד שיוסף הביא זו המדה בכל ישראל, כי כל ישראל נקראו בני יוסף, וכמו שאב מוריש טבעו לבניו כן הטביע יוסף דרכו בקודש לכל ישראל. והיא שעמדה לישראל בימי יוונים שהיו פילוסופים וגם הם מאסו בגשמיות, אבל הי' זה עפ"י חקירה, ואין לזה קיום, כי אחר כל חכמתם וחקירתם נשארו מזוהמים, כידוע מענינם ומגזירותיהם שתבעל לטפסר תחילה, אבל ישראל הם מצד עצם נפשם מואסים ברע, ע"כ כחם גדול מכה היוונים ברוחניות וקמה אלומתי וגם נצבה:

שנת תרע"ג

במד"ר (פ' פ"ד) יוסף שבע עשרה שנה וגו' ואת אמר והוא נער אלא שהי' עושה מעשה נערות ממשמש בעיניו מתלה בעקבו מתקן בשעריו, הי' רועה וגו' ויבא יוסף את דבתם רעה, מה אמר, רבי מאיר ור' יהודה ור' שמעון, ר' מאיר אומר חשודים הן בניך על אבר מן החי, ר' שמעון אומר תולין הן עיניהם בבנות הארץ, ר' יהודה אומר מזלזלין הן בבני השפחות וקורין להם עבדים. ויש להבין היתכן שאלה קדושי עליון הי' בהם ח"ו שום פגם מענינים אלו, ואף שכתבו המפרשים שרק ליוסף נדמה לו ככה אבל לא הי' כן באמת, אבל לקדושים האלה גם זה לא יתכן דהרי כתיב (במדבר ל"ב) והייתם נקיים וגו'. ועוד היתכן לומר על יוסף איש מרכבה צדיק יס"ע שהי' עושה מעשה נערות וכו', והיתכן שיעשו דבר שיהי' לו חשש לעז וחילול השם ח"ו. ועוד יש להבין מדוע היו אלה הענינים דווקא, שבוודאי לא הי' שום דבר במקרה, כמ"ש המהר"ל שבענינים העיקריים אין לומר שהי' שום דבר מקרה. ומאחר שזה הי' סיבה לגלות מצרים שהיא יתד שהכל תלוי בה אי אפשר שיהי' במקרה: ונראה דהנה במדרש (ב"ר פ' ט"ז) שכל המלכיות נקראו ע"ש מצרים על שם שהיו מצירות לישראל. ומזה נראה שנכללו בגלות מצרים כל ד' המלכויות. וע"כ תמצא שד' גזירות גזר פרעה על ישראל, וברבה שמות (פ' כ"ו) דורש המקרא לא שלותי

וימאן ויאמר אל אשת אדוניו וגו'. תיבת וימאן היא בשלשלת ובפסיק כדי להפרידה מן התיבות ויאמר אל אשת אדוניו, וזה להורות שמיאן לא מצד הטענות אלא שמיאן בפשיטות בלי שום טעם וכלי שום התחכמות, והא שהציע לפני' טענות לא הי' צריך לזה אלא להרגיע אותה. וזה לימוד גדול לכל איש ואיש בהגיע שום מעשה אישר בלתי ראוי. תחת ידו לא ידחה הדבר בטענות שכליות, שהשכל איננו בהיר ומאיר תמיד לנגד עיניו והרי השוחד יעור, ואין לך שוחד גדול מיצה"ר שהוא מחליק הדבר בעיניו ועושה מעבירה מצוה, וכמו שאמרנו כמה פעמים שזה רמזו בש"ס (חולין צ"א). כת"ה נדמה לו, והרי ביוסף היא ראתה באיצטרלוגיה שלה ומסתמא גם יוסף ראה, והיצה"ר בודאי הראה לו לעשות מעבירה מצוה. ואם המיאון הי' ע"י טענות שכליות הי' מקום ליצה"ר למשכו ברשתו, אבל המיאון הי' מצד עצם